

УЧЕСТВО НА СОНК НА МЕЃУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА

КВАЛИТЕТЕН СОЦИЈАЛЕН ДИЈАЛОГ, ПРЕДУСЛОВ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПОТРЕБИ И СОЦИЈАЛНИТЕ ПРАВА

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија, претставувани од претседателот Јаким Неделков и генералниот секретар Весна Неделковска, на 27 и 28 ноември во Варшава – Полска, учествуваа на дводневна меѓународна конференција, организирана од Европската конфедерација на синдикати за образование (ETUCE). На конференцијата на тема: “Зајакнување на капацитетот на синдикатите за образование за да ги претстават професионалните потреби на наставниците во социјалниот дијалог”, зедоа учество над 15 репрезентативни синдикати од земјите во централна и југоисточна Европа.

Учесниците на конференцијата ги претставија состојбите во однос на професионалниот развој на наставниците во нивните држави, со посебен акцент на синдикатот како дел од процесот на задолжителната едукација на наставниот кадар.

Особено интерес предизвика вториот дел на конференцијата, на која што се дискутираше за социјалниот дијалог и партнерство помеѓу синдикатите и работодавачите, како и придобивките од ваквиот начин на градење на подобро образование на сите нивоа, како и подобрување на социјалниот статус на вработените во оваа дејност. Голем дел од излагачите во своите презентации го претставија образовниот систем во својата држава со посебен акцент на придобивките на синдикатот односно неговите членови, кои се стекнале по пат на социјално партнерство и дијалог.

На оваа меѓународна конференција од името на СОНК свое излагање имаше претседателот Јаким Неделков, кој пред присутните ја претстави состојбата во нашата држава. Беше претставена организациската поставеност на СОНК и партнерскиот однос на сите нивоа, од синдикална организација, локално ниво преку општините, како и на централно ниво со министерствата и Владата на Република Македонија. Пред присутните претседателот Неделков ја преслика реалната состојба околу социјалниот дијалог и партнерство и подвлече дека во последниве неколку месеци скоро и да не постои социјален дијалог и партнерски однос на највисоко ниво во дејностите што ги покрива СОНК, односно партнерски однос помеѓу раководството на СОНК и ресорните министри. Во овој контекст се оствари и разговор со директорот на Европската конфедерација на синдикати за образование (ETUCE), г-ѓа Сузан Флокен, на која што во детали и беше претставена состојбата во Република Македонија на полето на социјалното партнерство и социјалниот дијалог. Таа, во име на конфедерацијата на европските синдикати за образование даде целосна поддршка за најавените чекори на СОНК што ќе ги превземе доколку не се надмине ваквата состојба, како и најава на конкретни чекори од страна на ETUCE во рамките на нивните надлежности, како и подготвеност за доаѓање

на високи претставници на ETUCE во посета на СОНК.

ОДДРЖАНИ РАБОТНИ СРЕДБИ ВО РЕГИОНАЛНИТЕ ОДБОРИ НА СОНК, КИСЕЛА ВОДА И ЧАИР

ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК БАРААТ ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПЛАТИТЕ, СОГЛАСНО МИНИМАЛНАТА ПЛАТА

Во текот на оваа недела (9-10-2017 и 12-10-2017 година) највисокото раководство на СОНК, претседателот на СОНК и генералниот секретар на Советот на СОНК, одржаа две работни средби со членството од синдикалните организации, при регионалните одбори на СОНК – Кисела Вода и Чаир

На средбите, од страна на претставниците од синдикалните организации на СОНК беа отворени повеќе прашања кои се од особена важност за дејностите, но и поединечни – лични прашања на дел од присутните. Како за илустрација ќе издвоиме неколку актуелни теми: намалување на бројот на ученици во паралелка, растеретување од водење на двојна евиденција и администрација и во образованието и во детските градинки, зголемување на платите во образованието, науката и културата, почитување на колективните договори во целост, почитување на нормативот за формирање на групи во градинките, изготвување на Колективен договор за високо образование и наука, потпишување на колективниот договор за култура ...

Главен акцент во дискусиите и во двата регионални одбори на СОНК, беше ставена примената на минималната плата, согласно Закон за минимална плата, во сите дејности на СОНК. Имено, СОНК го поздравува зголемувањето на минималната плата и нејзината примена со септемвриска плата во 2017 година, но со отпочнувањето на примената на минималната плата, доаѓа до нарушување на соодносот на коефициентите на сложеност по

работни места, утврдени во потпишаните колективни договори во детската заштита, основно и средно образование и колективните договори на ниво на работодавец во дејноста култура. На овој начин, практично, различни работни места по сложеност, со различни утврдени коефициенти, земаат иста висина на плата, што е во спротивност на колективните договори или практично се суспендираат колективните договори во делот на платите.

По однос на ова прашање, во изминатиов период имаше огромни реакции од членството на СОНК со кои се бара од раководството на СОНК итно да преземе активности насочени кон соодветните државни органи за усогласување на платите согласно минималната плата и распонот на коефициенти по сложеност на работните места, што се утврдени со колективните договори. Исто така, беше подвлечено и побарано, доколку не дојде до брзо решение на овој проблем по пат на социјален дијалог, СОНК да превземе и други легални и легитимни средства за остварување на своите права, вклучувајќи ги и протестите како и штрајк.

СОНК реагира во однос на распределбата на средствата од буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК реагира во однос на распределбата на средствата од буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти, на кои конкурираат организации од невладиниот, односно граѓанскиот сектор.

Имено, СОНК реагира на, според нас, нефункционалното трошење државни пари, обезбедени преку Министерството за култура за дел на проекти кои всушност со ништо не ја отсликуваат, презентираат или воздигнуваат културата во Република Македонија, особено не преку финансирање на проекти кои во најмала рака се сомнителни во оправданоста да бидат одобрени преку ова Министерство, како и проекти кои се поднесени од членови на комисии и кои одлучуваат за доделување на средства за туѓи, но и за свои апликации.

Огромно е разочарувањето кај културните работници кои се вработени во установите од културата, а кои реално се едни од најслабо платените работници во Јавниот сектор и очигледно се заборавени од страна на државата. Се чини дека Министерството за култура не е заинтересирано да го потпише и имплементира Колективниот договор за култура, со тоа и да се надмине проблемот со различните плати во оваа дејност, воедно и да се подигне висината на платите на ниво со кое што на културните

работници ќе им се врати достоинството на нивната професијата.

За таа цел, СОНК апелира до Министерството за култура итно да продолжат преговорите за потпишување на Колективниот договор, како и обезбедување на средства за имплементација на истиот. Во спротивно на сите ќе ни биде јасно дека државата нема интерес за подигнување на социјалниот статус и мотивираноста на работниците во една од најзначајните дејности во државата, што е обележје на вековното постоење и културно воздигнување на народите што живеат во Република Македонија.

Реакција на СОНК во врска со неисплатените декемвриски плати во неколку општини во Р.Македонија

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија (СОНК) изразува голема загриженост во врска со неможноста на вработените во детските градинки, основите и средните училишта во неколку општини во државата, да го остварат своето законско право, да земат плата за месец декември 2017 година. Имено, заради причини од политички карактер, Советите на општините Чаир, Тетово, Теарце и Гостивар сеуште ја немаат завршено законската процедура за усвојување на општинскиот Буџет за 2018 година, со што се доведуваат до тотална финансиска блокада и се оневозможува повеќе илјади вработени од дејностите што ги покрива СОНК да не можат да земат плата.

СОНК укажува на сериозноста на ваквата ситуација и бара максимална одговорност од сите чинители, креатори на овој

проблем, со цел што поитно да се надмине ваквата ситуација и да може да се исплатат платите во најкраток можен рок. Во спротивно, синдикалните организации на СОНК во кои нема исплатено декемвриска плата, изгледно е дека ќе донесат Одлуки со кои ќе применат и по радикални синдикални мерки во интерес на одбрана на правата загарантирани со Закон и Колективен договор.

ПРЕДВИДЕНАТА ПАУЗА ЗА ОДМОР И ЗА ВОСПИТУВАЧИТЕ И НЕГОВАТЕЛИТЕ Е ВГРАДЕНО ВО ДНЕВНОТО РАБОТНО ВРЕМЕ

Известување

(5) Времето на паузата во текот на работниот ден се засметува во работно време и за истото се исплатува плата.

Од погоре наведените одредби од Законот за работни односи е јасно дека, секој оној што работи шест часа во текот на работниот ден, што е случај и со воспитувачите и негователите, има право на 30-минутна пауза и истата е вградена во дневното работно време.

Исто така, ви напоменуваме дека за било какво прашање поврзано со правата од работен однос добиена од било која институција (директор, раководител или од повисоки надлежни органи), треба да биде во вид на писмен документ , архивиран и заверен со потпис и печат, а се друго не може да се смета за валиден документ (особено усна наредба).

Бараме од претседателите на синдикалните организации на СОНК, во кои постои проблем со погоре наведеното прашање, веднаш да го информираат директорот со ова Известување и доколку тие и понатаму остануваат на мислењето дека воспитувачите и негователите треба да ја одработуваат паузата, да го известат раководството на СОНК ,за натамошно постапување согласно законите во државата .

Со почит,

Генерален секретар

Весна Неделковска

СОНК ВО ЗАВРШНА ФАЗА ОД ПОДГОТОВКИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНИОТ ПРОТЕСТ

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија (КСС), раководството на СОНК влегува во завршна фаза на подготовките за најавениот социјален протест, што ќе се одржи на **17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот**, пред Владата на Република Македонија.

На овој протест активно учество ќе земат 11 грански синдикати кои се здружени во КСС, кои на 21 Декември 2017 година донесоа Одлука со која јавно ќе го изразат своето незадоволство за односот на актуелната власт кон репрезентативните синдикати, неможноста преку социјален дијалог да ги остварат своите социјални барања, како и да го искажат својот револт за сè пожестокиот притисок на раководните лица во јавните установи врз синдикалните активисти. Ваквите состојби во дејностите што ги покриваат гранските синдикати во КСС, а секако и во СОНК, на раководствата и на членовите на синдикатите им даваат и погоем поттик и енергија за изразување на своето незадоволство преку протест, а особено по молкот и игнорантскиот однос на власта, која и покрај уредно доставена документација за протестот, сеуште не најде за потреба да разговара со раководството на КСС за проблемите на работниците во јавниот сектор и нивните барања.

Раководството на СОНК очекува во последната недела до одржување на протестот од страна на власта на сите нивоа, да се направи обид за спречување на членовите на нашиот синдикат да излезат на мирен протест. Ова ќе го сметаме за директно

мешање во работата на синдикатите, што е со Устав загарантирано право и за таквите постапки законодавецот предвидел и казна затвор до 3 години. Сакаме навреме да предупредиме и да укажеме дека секој оној кој ќе се обиде на било каков начин да го спречи социјалниот протест ќе биде соочен со правна постапка против него. Воедно, го охрабруваме нашето членство да пријавува и доставува информација и документација доколку има обид за дејствија од страна на лица или претставници на институции, со кои се попречува правото на протест. Исто така, сакаме да ги предупредиме и директорите и раководните лица на установите (градинки, училишта, културни установи, високообразовни и научни установи) да не планираат активности како што се совети, семинари итн., во периодот кога е закажан Јавниот Протест. Со оглед дека протестот е закажан повеќе од две недели и таквите постапки на директорите ќе ги сметаме за обид на спречување за одржување на Јавниот Протест што е казниво според Кривичниот законик на Р. Македонија.

Јавен протест

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија (КСС), раководството на СОНК влегува во завршна фаза на подготовките за најавениот социјален протест, што ќе се одржи на **17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот**, пред Владата на Република Македонија.

KONFEDERATA E SINDIKATAVE TË LIRË TË MAQEDONISË

PROTESTOJMË

ME DATË **17.01.2018**
5 MINUTA PARA ORËS 12
PARA QEVERISË SË MAQEDONISË

Protesta organizohet sepse secili prej nesh meriton:

- > PAGË MË TË LARTË PËR BËTË ME DINJITET
- > PAGË E PËRSHTATUJ MBI PAGËN MINIMALE
- > PAGESA E R-15 NË SEKTORIN PUBLIK
- > PUNË QËNDRUESHME PA SHITËPJE DHE MORGING NË VENDIN E PUNËS
- > SIGURI NË VENDIN E PUNËS
- > RESPEKTIMI I LIGJIT QË MBROJN TË DREJTAT E MIA
- > PAGESA E SHITESAVË TË RROGËS SIPAS MODELIT TË SHITESAVË TË DEPUTETËVE
- > BENEFICIONE MË TË MËDHA PËRMES MARRËVESHJES KOLEKTIVE
- > RESPEKTIMI I MARRËVESHJES KOLEKTIVE NË PËRQIPTËM
- > TË DËGJOHET ZËRI I SINDIKATAVE REPREZENTATIVE
- > TË MOS KETË REFORMA PËR PUNËTORET, PA SINDIKATAT REPREZENTATIVE

PROTESTË PUBLIKE

ME DATË **17.01.2018**
5 MINUTA PARA ORËS 12
PARA QEVERISË SË R.M.

VALLË NUK MENDON SE ËSHITË KOHA TË THUASH ?

JO për thyerjen e ligjit
 PO për rrogë solide
 PO për punë solide
 PO për jetë solide

Di! në protestë dhe jepë kontributin tënd për realizimin e kërkesave sociale, për pagë më të lartë, për kushte më të mira të punës, për respekt në shoqëri, për vlerë, për familjen tënde, për një të ardhme më të mirë
 ——— për jetë!

Na ovoj protest aktivno učestvo će zemat 11 granški sindikati koji se združeni vo KCC, koji na 21 Dekemvri 2017 godina doneso a Odлуka so koja javno će go izrazat svoeto nezadovolstvo za odnosot na aktuelnata vlast kon reprezentativnite sindikati, nemogućnosta preku socijalen dijalog da gi ostvarat svoite socijalni baraња, kako i da go iskaжат svojot revolt za sé požestokiот pritисok na raководnite liца vo javnite ustanovi vrz sindikalnite aktivisti.

Gi повикуваме site членови na granските sindikati združeni vo KCC, vozрасните членови na nivните семејства, останатите sindikati vo Република Македонија, невладини организации, работници koji се солидарни и согласни со нашите baraња da излезат na ovoj јавен протест и da не поддржат.

Реакција на СОНК во врска со не продолжување на договорите за работа на работниците во детските градинки, основните и средни училишта

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р. Македонија (СОНК), остро реагира на масовното НЕ продолжување на работните договори на вработените во детските градинки, основните и средни училишта, од страна на директорите на установите, а по налог на повисоките органи на локалната и централната власт.

Имено, изминативе денови сме сведоци дека, на голем број наставници, воспитувачи и негователи, со повеќегодишно работно искуство, без никаква причина НЕ им се продолжува договорот за работа, а на нивно место се примаат нови работници кои по некои “чудни “ критериуми, без ниту еден ден работно искуство, ги пополнуваат вештачки испразнетите места. Се запрашал ли некој како ќе делува промената на ,,втората мајка” на половина од учебната година, врз психата на децата во нивната најрана возраст?!

Ваквата состојба за СОНК е апсолутно неприфатлива и апелира до надлежните, наместо да се занимаваат со кадровски прашања и отпуштање од работа каде што нема реална потреба за тоа, да се позанимаваат со конечните решавање на статусот на истите работници и да им се трансформира работниот однос од определено на неопределено работно време, на начин како што е предвидено со Законот за работни односи, како и со Спогодбата потпишана помеѓу социјалните партнери СОНК , МОН, МТСП и Министерството за култура во 2008 година, со што во изминативе години, над 8000 работници го решија својот статус на трајно

вработување. Исто така, сакаме да укажеме дека во моментот има голем недостаток на стручен кадар во градинките, а со сегашното отпочнување на процедури на огласи за вработување на испразнетите местата, подолг временски период сегашниот персонал ќе биде принуден да работи со и така преголемиот број на деца во групите, што е надвор од сите стандарди. СОНК најостро ќе реагира на ваквата ситуација, нема да дозволи работа во такви услови и ќе ги употреби сите расположливи законски средства за одбрана на правата и интересите на своите членови.

За ваквите состојби, СОНК укажуваше и реагираше неколку месеци наназад до ресорните министерства по писмен пат, за што доби и ветување од министерката за труд и социјална политика, на редовна седница на Советот на СОНК, дека ниту еден вработен во детска заштита нема да остане без работа, напротив, ќе има потреба од нови вработувања?!. За жал, МОН не удостои со одговор на нашата реакција за повеќемесечниот едностран прекин на процесот на трансформација на договори за работа на вработените во образованието.

СОНК ги повикува сите работници – членови на СОНК во дејностите детска заштита, основно и средно образование на кои НЕ им е продолжен договорот за работа, да се обратат до правната служба на синдикатот и да ги остварат своите права на бесплатна правна помош.

Исто така, СОНК ги повикува надлежните во дејностите детската заштита, образованието и културата, да ги почитуваат законските одредби за усогласување на минималната плата со платите во дејностите според колективните договори и многу посериозно да се позанимаваат со социјалниот статус на вработените во образовните и културни установи, како и конечно да отпочне социјалниот дијалог и партнерство со репрезентативниот синдикат – СОНК, на начин и интензитет како што налагаат законите, колективните договори и реалните потреби, а не само декларативно, според изјавите на некои министри од овие дејности.

ОДДРЖАНА ОСМАТА СЕДНИЦА НА СОВЕТОТ НА СОНК

ЕДНОГЛАСНО ПОДДРЖАНА ИНИЦИЈАТИВАТА НА КОНФЕРЕНЦИЈАТА НА КСС

Советот на СОНК , на 24 Ноември 2017 година ја оддржа својата осма редовна седница, на која се разгледуваа актуелните состојби во дејностите што ги покрива нашиот Синдикат, како и планирање на следните активности на краткорочен и долгорочен временски период.

Во воведното излагање на претседателот Јаким Неделков беше укажано дека во изминатиот периодот практично и нема подобрување на релација СОНК и ресорни министерства и министри и покрај нашето искажано писмено незадоволство, како и одржани неколку прес конференции во врска со непостоење на социјалниот дијалог, еднострано кршење на колективните договори со воведувањето на минималната плата, најавеното зголемување на плати во некои дејности и т.н. Исто така, беше кажано дека и Конференцијата на Конфедерацијата на слободни синдикати (КСС), на 16-11-2017 година одржа седница и расправаше за актуелните состојби во дејностите од јавниот сектор, на која се истакнати неколку клучни Барања кои ќе се достават до Владата на Република Македонија и ресорните министри. Од надлежните институции се бара да започнат итни преговори во врска со предлогот за селективно зголемување на плати во некои дејности во јавниот сектор, примена на колективните договори во целост, отпочнување на преговори за нов Колективен договор во јавниот сектор и други прашања со кои ќе се подобри социјалниот статус на вработените (членови на КСС) во јавниот сектор.

По исцрпната дискусија од страна на членовите на Советот на СОНК , во која што без исклучок сите дискусанти искажаа незадоволство од ваквата состојба, беше прифатена иницијативата на КСС за отпочнување на активности за информирање на членството и подготовка за организирање на Јавен протест, со што јавно ќе се искаже незадоволство на членовите на гранските синдикати. Доколку не се надмине ваквата состојба, синдикатите при КСС ќе продолжат со организирање на други по радикални средства на изразување на незадоволства, вклучувајќи го и штрајкот.

Исто така, Советот на СОНК констатира дека во ваква сложена политичка и економска ситуација, повеќе од неопходно е да се зајакнат синдикалните активности на сите нивоа на организирање, особено да се негува и сочува единството во СОНК, кој е важен предуслов за остварување на целите на членовите на оваа организација.

ОДРЖАНА РАБОТНА СРЕДБА СО ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК ВО ГРАДИНКИТЕ ОД БИТОЛА

**ВРАБОТЕНИТЕ ВО ГРАДИНКИТЕ БАРААТ ИТНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА
ПЛАТИТЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА РАБОТА**

Во текот на изминатата недела, поточно на 25.04.2018 година, по иницијатива на членството на СОНК од детските градинки “Естреја Овадија-Мара” и “Мајски цвет” од Битола, раководството на СОНК, Претседателот Јаким Неделков, Генералниот секретар на Советот на СОНК, Весна Неделковска и

Претседалот на Регионалниот одбор на СОНК-Битола, Илија Белџигеровски, присуствуваа на работна средба со поголем број на членови на СОНК од овие две синдикални организации.

На работната средба, членството на СОНК, застапено од сите работни места во оваа дејност, изрази огромно незадоволство од произлезените проблеми со кои што се соочуваат во текот на нивното работење. Од дискусиите произлегоа повеќе отворени прашања, кои може да се заокружат и третираат од два аспекта и тоа: социјалниот статус и условите за работа на вработените во градинките.

Од аспект на социјалниот статус, произнесеното незадоволство е по однос на висината на платите во оваа дејност, нецелосната примена на утврдените коефициенти според Колективниот договор, кој патем да споменеме е потпишан во 2011 година и до ден денес во делот на платите нема целосна примена, секако и дополнително примената на минималната плата врз основа на Законот за минимална плата, што предизвика изедначување на платите на повеќе работни места, без разлика на пропишаните коефициенти на сложеност на работното место и приближување на висината на платите со носителите на дејноста.

По однос на условите за работа, искажаното незадоволство се однесуваше на непочитување на Законот за заштита на децата во делот на утврдените нормативи за број на деца во групите, каде што во овој момент бројот на децата двојно се зголемени, а некаде и тројно, со што се создава и непочитување на пропишаните услови за работа согласно Правилникот за нормативите и стандардите во детските градинки. Исто така, со воведување на електронско водење на администрација, членството на СОНК во овој поглед се соочува со немање на доволен број на средства (компјутер, лап-топ и слично), за вакво водење на е-дневникот. Во оваа насока, мора да се спомене дека бројот на вработени не соодејствува или нема доволен број за опслужување на вака зголемениот број на деца во групите.

На крајот од работната средба, заеднички заклучок од страна на членовите на СОНК беше дека раководството на СОНК, во рамките на својте надлежности, итно да побара од своите социјални партнери (директор на установа, градоначалник или министер) решавање на овие посочени проблеми и надминување на ваквите состојби во градинките. Доколку надлежните во детската заштита немаат слух за решавање на овие горчливи прашања, членовите на СОНК побараа од Советот на СОНК да донесат одлука за превземање на порадикални мерки.